

NIEUWSBRIEF

Informatieblad voor en door leden van

Serama Speciaalclub Nederland

opgericht: 15 november 2013

12e jaargang (2025)

Nr.4

BESTUUR SERAMA SPECIAALCLUB NEDERLAND

voorzitter: Aaltinus Timmer
secretaris: Jolanda Duursma
penningmeester: Dinie Bosch
bestuurslid: Alex Bekker
bestuurslid: ***vacant***
bestuurslid: Jan Kip
bestuurslid: René Bosch

Website SERAMASPECIAALCLUB.NL <http://www.seramaspeciaalclub.nl/>

website beheer : Niels Duursma (niels.duursma@outlook.com)

REDACTIE : Aaltinus Timmer
correspondentie nieuwsbrief aaltinus.timmer@ziggo.nl

Lidmaatschap:

€ 15,00 volwassen lid
€ 7,50 jeugdlid
€ 7,50 1e extra gezinslid
€ 5,00 2^e extra gezinslid en daarop volgend gezinslid

Eenmalige inschrijfkosten: € 5,00

Rabobank NL22 RABO 0360 6001 66 t.n.v. Serama Speciaalclub Nederland

Kamer van Koophandel: 59261846

Bij beëindiging lidmaatschap, opzeggen bij secretariaat voor 1 december.
Indien van toepassing, opzeggen lidmaatschap KLN, voor 1 december bij KLN.

VAN DE REDACTIE

Hierbij al weer de laatste Nieuwsbrief van 2025.
Wat gaat de tijd toch snel.
Wat is de inhoud van deze Nieuwsbrief.

Uitnodiging voor de Digi Show

De rubriek “even voorstellen”

Foto van de maand

Broeden met serama's

Artikel over coryza (acute snot)

Hoe herken je vogelgriep bij je serama's

Crunch , nu ook voor pluimvee

Windeieren en EDS (Egg drop syndrome)

DE REDACTIE WENST JULLIE ALLEMAAL FIJNE DAGEN EN TOT SCHRIJFS IN 2026

Veel leesplezier

gr. Aaltinus Timmer (redactie)

VAN DE VOORZITTER

Voor veel fokkers en liefhebbers gaat het tentoonstellingsseizoen door de vele gevallen her en der van vogelgriep, als een nachtkaa's uit. Zo mogen er naast hoenderachtigen, ook vogels en sierduiven niet meer op tentoonstellingen aanwezig zijn en hiermee is voor veel liefhebbers het tentoonstellingsseizoen afgelopen, voordat het begonnen was.

Het is jammer dat op deze wijze en door deze besluiten onze hobby de dupe wordt van iets, waar wij part nog deel aan hebben.

Hierbij wil ik expliciet de Noordshow noemen, waar wij als club veel affiniteit mee hebben. Ik denk dat het straks in januari wel erg stil zal zijn met enkel konijnen, cavia's en kleine knagers.

Maar ook om dichtbij huis te blijven, onze eigen Nationale Seramadag is wederom gecancel'd.

Iets om trouwens naar uit te zien, is onze Digi Show, die weer op stapel staat. Verderop in deze Nieuwbrief vind je hier alle informatie over.

We gaan langzaam richting de **Kerstdagen** en **Jaarwisseling**.

Velen zien hier naar uit en kunnen zich verheugen op een aantal dagen, waarop het even wat rustiger aan mag en even de dagelijkse hectiek mag laten rusten.

Maar velen zullen ook terugdenken aan de dierbaren die men in het afgelopen jaar heeft moeten missen. Voor hen kunnen deze dagen minder plezierig en uitbundig zijn.

Maar ik wil toch iedereen **Fijne Kerstdagen** wensen, hoe men ze ook invult en verder, een vooral **Gezond 2026**.

Tot slot het volgende

Zoals iedereen inmiddels heeft kunnen weten, zit mijn taak als voorzitter van de Serama Speciaal Club er met ingang van het nieuwe jaar op.

Ik heb geprobeerd om het belang van het hebben van een voorzitter voor de Serama Speciaal Club, bij iedereen aan te geven, maar er heeft zich helaas nog geen opvolger aangemeld. Dus hoe het allemaal verder gaat is mij onbekend.

Dat betekent ook dat dit mijn laatste "voorwoord" was in de Nieuwsbrief.

Ik wil iedereen bedanken voor het gestelde vertrouwen hierin.

Zo komt er een einde aan een tijdperk waarin ik mij heb ingezet en heb gepoogd om samen met de andere bestuurders, de Serama Speciaal Club op een hoger plan te brengen.

Voor mij had het wel wat meer gemogen, maar men heeft helaas niet overal invloed op.

Ik wens iedereen het goede en misschien gaan we elkaar nog eens ergens ontmoeten.

Aaltinus Timmer (voorzitter)

VAN DE BESTUURSTAFEL

Bespreking verslag online Best. Verg. 13 november 20.00

Belangrijkste zaken.

Mededelingen

Aaltinus praat iedereen bij over de ontwikkeling omtrent de W.B.T.R.

Omdat de bestuurders verspreid door het land wonen, zoekt de notaris op korte termijn uit wat de snelste manier is om de handtekeningen van de bestuurders te verkrijgen.

Website

De nieuwe website loopt enige vertraging op omdat Webreus een vergoeding vraagt voor de beëindiging van het contract. Hoe dat allemaal in zijn werk gaat is niet geheel duidelijk.

Niels Duursma zoekt dit verder uit en houdt het bestuur op de hoogte van de ontwikkeling.

Oproep nieuwe bestuurders

Niemand heeft zich aangemeld.

DigiShow

Omdat de Nationale Seramadag niet gehouden is, wil het bestuur graag weer de optie aanbieden voor het houden van een DigiShow.

Deze heeft al 2x eerder plaats gevonden en alle deelnemers toen, waren daar eensluidend enthousiast over.

De leden worden per email op de hoogte gebracht.

Nieuwsbrief

De redactie spreekt haar ongerustheid uit omtrent de samenstelling en voortbestaan van de Nieuwsbrief. Er komt geen kopij van derden meer binnen en de redactie is van mening dat het de lezingswaardigheid niet ten goede komt. Er wordt nogmaals een oproep aan de leden gedaan.

Rondvraag

De voorzitter memoreert aan het feit dat dit zijn laatste bestuursvergadering was in zijn functie van voorzitter. De overige bestuurders overleggen hoe dit verder in te vullen.

Volgende Vergadering 5 februari 2026

De volgende vergadering zal plaats vinden op Donderdag 5 februari 2026

DIGISHOW 2025/2026

Ik heb jullie in november via de mail laten weten dat er weer een Digishow aankomt. Aangezien alles weer op slot zit door de vogelgriep, wil het bestuur haar leden de mogelijkheid bieden voor deelname aan de **digishow 2025/2026**.

Zo is er toch nog een mogelijkheid om je serama's te kunnen laten beoordelen door een kundige keurmeester, zodat je weet welk niveau je dieren aantikken.

Er is echter één grote maar bij.

Het is niet de bedoeling dat slechts het bestuur deelnemer is. In dat geval, gaat deze digishow niet door. Vanuit de leden zal er ook zeker animo voor moeten zijn.

Maar wie wil nou niet weten hoe zijn of haar dieren zich manifesteren. En bovendien is deelname geheel gratis.

Opgave kan vanaf nu t/m 1 maart 2026.

Denk je dat je serama's er nu al perfect op staan, schroom dan niet om nu al de foto's te maken.

Elke deelnemer mag 1, 2 of 3, maar maximaal 4 dieren opgeven.

Er moeten per dier 4 foto's worden ingeleverd.

Een zij aanzicht (foto 1)

De kop (foto 2) Hier moeten de kam en kinlellen goed zichtbaar zijn.

De staart, van achteren gezien. (foto 3)

Vleugelspreiding (foto 4) Om de slagpennen goed te kunnen beoordelen.

Verder moet op elke foto een wasknijper voor komen.

Per dier dus 4 foto's .

De foto's graag met de volgende bestandsnaam aanleveren.

Initialen; jaar ; ringnr ; M/V oud/jong ; foto1/2/3 of 4 .jpeg b.v

AS ; 25 ; 56789 ; MJ ; foto1.jpeg

Voorbeeld: Sanne Jansen stuurt een vrouwelijke serama in, met ringnummer 23987, geboren in november 2024. Dat gaat er als volgt uit zien:

SJ ; 24 ; 23987 ; VO ; foto2.jpeg

(Het betreft hier de foto van de kop)

Dieren, geboren in 2025 worden aangemerkt als zijnde..... Jong

Alle andere zijn ...Oud

Als je het op bovenstaande wijze aanlevert, scheelt mij dat een hoop werk.

De ingezonden dieren moeten voorzien zijn van een door de KLN goedgekeurde voetring.

De dieren worden gekeurd en besproken door de keurmeester tijdens het middagprogramma van de Jaarvergadering.

De foto's graag opsturen naar: aaltinus.timmer@ziggo.nl.

Vooraf zou ik graag willen inventariseren van welke leden ik een inschrijving kan verwachten.

Daarom is de vraag, om voor 1 februari 2026 door te geven of je deelneemt en met ongeveer hoeveel serama's. Verder hoef ik nog niets te weten.

Dat kan door een email te sturen naar:

Aaltinus Timmer (aaltinus.timmer@ziggo.nl)

Of telefonisch, **06-53822237**

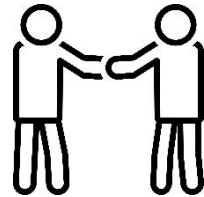
Aangezien een digishow organisatorisch veel werk vraagt, valt of staat het met het aantal aanmeldingen die binnenkomen.

Ik hoop uiteraard velen te mogen begroeten.

Aaltinus Timmer

.....Even voorstellen.....

(Omdat de redactie voor deze rubriek geen inhoud heeft ontvangen, zal ik mij nu "voorstellen.")

Ik ben:

Mijn naam is Aaltinus Timmer, wonende in de "Parel van het Oldambt", Scheemda. Geboren en getogen in het mooie Drentsche Beilen.

Mijn leeftijd is 74 jaar. Ik kom van de boerderij, waar ik en mijn broers allemaal eigen dieren hadden. Kippen, Konijnen, duiven en uiteraard koeien.

Dit "virus" is er bij mij altijd in gebleven.

Mijn gezins situatie is:

Ik ben 53 jaar getrouwd met Jantje. Wij ontmoetten elkaar op een zaterdagavond in mei 1971 in Vlagtwedde en wel bij dancing Beijering. Het was direct "aan" zoals men dat noemt en zijn gezegend met 2 dochters, 2 schoonzons en 3 kleinkinderen. Ze wonen allemaal en dat is heel fijn, gelukkig dicht bij.

Ik kwam in aanraking met mijn eerste Serama's:

Ik kwam in 2012 voor het eerst in aanraking met Seramas via mijn broer Hendrik Timmer. Bij velen wel bekend.

Omdat mijn vijver toen noodgedwongen gedempt moest worden wilde ik wel weer een paar kippen hebben. Een mens moet toch wat nietwaar?

Hendrik was in die periode juist bezig met nog een aantal enthousiastelingen om de liefhebberij van Serama's in Nederland van de grond te krijgen. Dus dat kwam goed uit.

Zo kreeg ik mijn eerste serama's van Berta van de Meer. Bij velen bekend als topfokker van serama's in die jaren, maar ook vooral als ontwerper van ons prachtig logo.

Het was in het begin vooral het houden van, maar al vrij snel moest er ook gebroed worden en moest de huisvesting uitgebreid worden.

Andere dieren thuis:

Dat zijn Engelse grasparkieten voor de kleur en lachduiven. En natuurlijk Serama's. In de tijd van corona, waarin niets kon en mocht, wilde ik wel eens iets anders in de hokken hebben. De kleinkinderen waren lyrisch over die mooi gekleurde parkietjes en mijn vrouw had ergens een lachduif gezien en gehoord, dus zo geschiedde. Verder hebben we ook heel veel tuinvogels, waar we ook met plezier naar kijken.

Ik ben actief in:

Zoals je weet ben ik allereerst actief in de Serama Speciaalclub.

In 2014 ben ik in het bestuur gekomen om grotendeels de redactie van het clubblad te bemannen. Dat doe ik dus nog steeds.

De eerste jaren werden er allerlei evenementen georganiseerd, zelfs districtskeuringen worden bezocht.

In die tijd was de Serama nog nieuw voor Nederland, dus er was veel aandacht.

Onze eerste (Inter)Nationale Seramadag was in de Cactusoase in Ruurlo. Wat een happening was dat.

Zo gingen we ook steevast naar de Championshow in Nieuwegein. Hier was het dat ik voor het eerst de familie Bosch mocht ontmoeten.

Ook de Farm & Country Fair was een vast terugkerend evenement waar we onze serama's op een tafel aan het publiek toonden.

Het was toen zoals je noemt, "zwart van het volk" bij onze stand.

Menig standhouder was jaloers en het publiek wilde alles weten over de Serama en vooral veel kopen.

Hoe anders is dat heden ten dage.

Het was januari 2020 toen de Serama Speciaalclub een nieuw bestuur kreeg en waar ik toen tot voorzitter "verkozen" werd. Het was het begin van de corona periode.

Ook bestuurs technisch gezien was dit een slechte periode.

Er kon niets gedaan en geregeld worden. Alles zat, zoals dat heet, "Op slot".

Andere hobby's die ik heb:

Dat is tuinieren. Ik houd me graag bezig met het kweken van allerlei planten en vooral bloemen.

Verder ben ik vrijwilliger en secretaris van het Hertenkamp in Scheemda.

Hier besteed ik vrij veel tijd aan. Ik ben er bijna elke dag wel te vinden.

Momenteel hebben we al ons gevogelte moeten ophokken, vanwege de vogelgriep en deze dieren vragen dan extra aandacht.

Ook ben ik lid van en actief betrokken bij: de Pluimvee Verenigingen PKV Fivelingo in Appingedam en PKV Midden Groningen in Muntendam.

Verzorging tips

Ik ga voor het principe van de 3 r's. Rust, Reinheid en Regelmaat.

Ik krijg wel eens de vraag als er bezoek is, of de hokken er altijd zo schoon uit zien , of alleen, nu er bezoek komt.

Deze zijn echter bij mij altijd schoon.

Ik zal mijn dieren altijd met rust benaderen en geen lawaai. Dat ze mij vertrouwen.

Voeren op vaste tijden heeft ook mijn voorkeur.

De dieren zijn dan net klokjes, ze weten wanneer het weer zover is.

Wat ik verder nog kwijt wil:

Dat de overheid oog heeft voor alle mensen die als hobby kleindieren fokken of houden. Dat men niet alles onmogelijk maakt d.m.v. allerlei regels.

Regels zoals verplichte cursussen voor fokkers die al meer dan 50 jaar topdieren fokken en het verplichten van een UBN nummer.

En dat men wil begrijpen, dat de meeste hobby dierenhouders hun dieren voor hun plezier hebben en op en top verzorgen..

En dat deze liefhebbers er alles aan doen om het hun dieren zoveel mogelijk naar de zin te maken zodat ze zich zo behaaglijk mogelijk voelen.

En dat er eindelijk een keer vaart gemaakt wordt met het enten tegen vogelgriep.

Ik ben van mening dat vogelgriep nooit weer weg zal gaan en doen we er niets tegen, dat uiteindelijk steeds meer dieren er de dupe van worden .

Hierbij bedoel ik niet alleen maar het gevogelte. Maar wat te denken van de mens?

*Voorstel is dat **Jan Kip** zich de volgende keer willen “voorstellen.”*

Ik ben :

Mijn gezinssituatie is :

Ik kwam in aanraking met Serama's/mijn eerste serama's :

Andere dieren thuis :

Ik ben actief in een plaatselijke vereniging /speciaal club./KLN-NBS :

Andere hobby's die ik heb:

Fok/verzorging tips :

Wat ik verder nog kwijt wil :

Foto van de maand

Foto van de maand september

Hier zien we een bekende.
De kleine Cristian zagen we al op de foto van juli en wel op het klosje naaigaren.

Cristian heeft nu duidelijk de groeispurt ingezet.
Deze foto is dus gemaakt door **Maren Laurer.**

Maren, gefeliciteerd.

Foto van de maand oktober

Deze is ingezonden door **Jody Vermeulen.**

Een prachtige, maar ook trots uitziende Don Juan

Jody, van harte gefeliciteerd.

Foto van de maand november

Omdat er geen bruikbare foto's zijn ingestuurd vanuit de leden, heeft de jury gemeend bij wijze van uitzondering een foto van een bestuurder te kiezen.

Ze feliciteert**Aaltinus Timmer**.... met deze winnende foto.

De foto symboliseert 2 dieren die duidelijk veel voor elkaar voelen.

"We willen wel wat, maar jij zit daar en ik zit hier, met het gaas er tussen".

Het broeden met Serama's (Aaltinus Timmer)

Er wordt mij wel eens gevraagd of er een handboek is over het broeden met serama's.

Er is al van alles over geschreven en mee gedaan, maar een handboek met vaste regels is er niet en zal er ook niet komen, is mijn mening.

Een broedproces zal overal weer anders zijn.

Bij natuurbroed zal het broedproces in grote lijnen hetzelfde zijn. De hen op het nest

zal het proces zelf regelen. Of het nu hoenders zijn of krielkippen, of Serama's.

Bij gebruik van een broedmachine zal het echter anders zijn.

Denk hierbij aan: het verzamelen van broedeieren, het bewaren van broedeieren, soort broedmachine, het kunnen realiseren van voldoende luchtvochtigheid, het instellen van de juiste temperatuur, omgeving temperatuur, kan de broedmachine ongestoord zijn werk doen?

Daarom zal ik hieronder uiteenzetten hoe ik met behulp van de broedmachine serama kuikens probeer te krijgen. Ik zeg uitdrukkelijk “probeer”, want niets is vanzelfsprekend.

Het begint met het vormen van de foktomen. Dat kan zijn een haan met 2 of 3 hennen, of gewoon 1 op 1, een haan en een hen.

De dieren moeten in perfecte conditie zijn. Pas dan kun je ook goede broedeieren en resultaten verwachten.

Verder mogen ze voor zover je dat weet of kunt zien, geen erfelijke tekortkomingen hebben.

Ik noem hier een scheve staart, een vorktand, vouw in een kinlel, een andere oogkleur dan bruin/oranje, scheve snavel, verkeerde inplant staartveren en dan met name de hoofdsikkels bij de hanen enz.

Deze foktomen laat je, indien ze vreemd voor elkaar zijn, langzaam aan elkaar wennen.

Er zijn veel fokkers die hun dieren vanaf dat moment b.v. foktroommeel of -korrel gaan voeren, in plaats van het normale voer wat ze krijgen.

Ook wordt er vaak tarwekiemolie verstrekt voor de vruchtbaarheid.

Wat men verder nog kan doen om de bevruchting te optimaliseren, is het verenpakket rond de cloaca van de haan en de hen wat weg te halen.

Dan begint het leggen van de eieren. Bij het eerste ei komt het vaak voor dat deze niet bevrucht is. Deze ga ik zelf dan ook nooit bewaren.

De rest van de eieren worden verzameld en behandeld als broedeieren.

Een goed broedei moet schoon zijn. Er mogen geen resten van ontlasting op voor komen. Dat heeft 2 redenen:

Allereerst kan het broedproces negatief beïnvloed worden en de 2^e reden is, dat er bij uitkomst eventueel meteen ziektekiemen kunnen worden overgedragen.

Maak het ei dus schoon, door met behulp van een mesje de poep er af te krabben.

Doe dit nooit met een vochtige doek, want dan gaan de poriën verstopt raken.

Het ei moet ook goed van vorm zijn.

Bij een te rond ei zal het kuiken hoogstwaarschijnlijk niet uitkomen, omdat er te weinig ruimte is om zich te draaien naar de luchtkamer.

Sommige eieren vertonen ribbels op de schaal. Ook deze komen bijna nooit uit.

Dit ei zal geen kuiken voortbrengen, vanwege zijn sterk afwijkende vorm.

De eieren bewaar ik in een eierdoosje, met de punt naar beneden. En deze moeten dan minimaal 2x per dag gekeerd worden.

Dit doe je heel makkelijk door onder het doosje waarin je de eieren bewaard, een ander doosje te plaatsen, zodat het doosje met de eieren erin, onder een hoek van 45 graden staat. Door nu het doosje waar de eieren zich in bevinden naar de andere kant van het lege doosje te verplaatsen, worden de eieren onder een andere hoek bewaard.

Dit is ervoor dat de dooier zich niet verkleefd met de wand van het ei. Echter, er zijn ook fokkers die de eieren nooit keren. Wat dan het uiteindelijk resultaat is, is mij niet bekend.

De bewaartemperatuur is heel belangrijk. Deze moet tussen de 12 en 16 graden Celsius zijn. Eieren bewaren in de koelkast geniet dan ook totaal geen voorkeur. Zorg dat je een methode bedenkt, om de eieren van de verschillende hennetjes van elkaar te kunnen onderscheiden. In de broedmachine, ogen ze n.l. allemaal gelijk. Ik doe het als onderstaand:

Omdat het ei op de punt bewaard moet worden, zet ik op de stompe achterkant, waar de luchtkamer zich bevindt, allereerst de legdatum, dan nog welke haan en hen bij het ei horen.

Ik bewaar de eieren nooit langer dan 14 dagen, korter is nog beter, want de kwaliteit als broedei gaat dan alweer achteruit.

Worden er broedeieren van elders gehaald, bv met de auto, of per post verstuurd, bedenk dan dat de eieren bij thuiskomst, eerst 24 uur met rust gelaten worden. Het ei moet weer "tot rust komen", na al het geschommel in de auto, of de onvoorzichtigheid bij de pakketdienst.

Dan komt het moment dat de eieren in de broedmachine kunnen.

Ik laat de broedmachine altijd een dag proefdraaien, om de juiste temperatuur en de luchtvochtigheid (hierna LV) vast te stellen. Dat zal bij elke broedmachine anders zijn, omdat er geen machine hetzelfde is. Ik zeg dan ook altijd: Je moet je broedmachine leren kennen.

De LV kun je aflezen op een hygrometer. Deze zijn er in alle soorten en vooral prijzen. Zorg dat je een goede hygrometer hebt en deze moet eerst geijkt worden.

Ik doe dat door de hygrometer in een vochtige doek te wikkelen, dan in een plastic zak doen en een half uur met rust laten. Als je de meter uit de vochtige doek rolt, zou deze op 100 moeten staan. Nu is dat bijna nooit het geval. De meter wordt nu bij geregeld tot de wijzer op 100 staat.

Vervolgens worden de eitjes in de broedmachine gelegd. Er zijn machines waarin ze op de punt gelegd moeten worden, maar ook machines waarin je ze gewoon neer kunt leggen.

Ik zelf gebruik een zg. halfautomatische broedmachine van MS.

Ze komen in een rekje, speciaal voor kleine eieren, met de punt naar beneden.

Nu ga ik als volgt te werk. De broedtemperatuur wordt vanaf de eerste dag ingesteld op 38 graden Celsius en de LV op 60 tot 70%. T.a.v. andere rassen is dit erg hoog. De oorzaak is gelegen in het feit, dat de serama van oorsprong uit Maleisië komt, waar het zeer warm en vochtig is.

De eischaal is erg poreus, waardoor er veel vocht uit het ei verdampt. Dit vocht moet aangevuld worden.

De eieren moeten ook gekeerd worden. Doe je dat handmatig, dan minimaal 4x per dag.

Mijn MS-machine doet dat zelf 1x per uur automatisch.

Handmatig draaien is ook heel simpel te doen en wil net zo goed.

Tijdens het broedproces is het zaak om regelmatig de temperatuur en de LV te controleren en zo nodig bij te regelen.

Dan moeten de eitjes ook geschouwd worden, dit om vast te stellen of ze bevrucht zijn. Dit kan al vanaf 5 dagen. Dan zijn er al bloedadertjes en een embryootje te zien.

Zie je die niet en is het ei heldergeel, dan is het ei onbevrucht. Schouwen, kun je met behulp van een felle lamp doen, maar een echte schouwlamp werkt beter.

M.i.v. de 18e dag in de broedmachine, worden de eieren niet meer gekeerd. De temperatuur wordt teruggezet naar 36,5 graden en de LV wordt verhoogd naar 80 – 85 %.

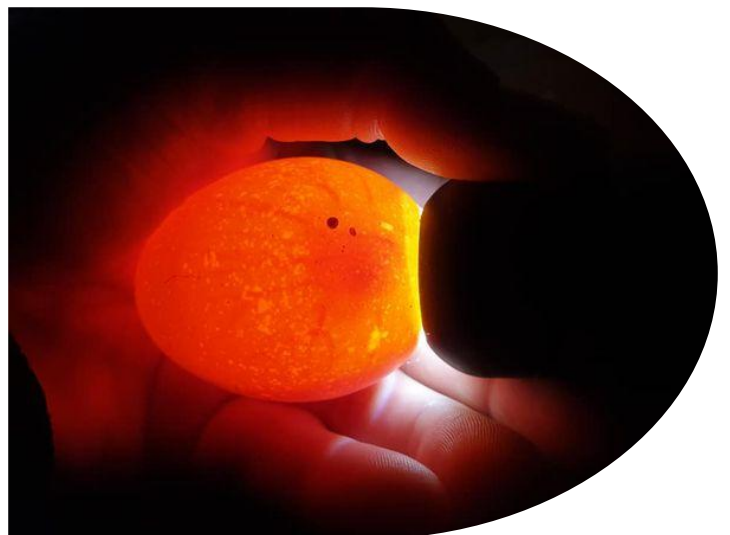

Foto: Natasja Huizing-Boer

Ik zelf gebruik altijd een uitkomstmachine waar de eitjes op de 18^e dag ingelegd worden. Temperatuur 36,5 graden en LV 80 tot 85 %.

Serama's komen in tegenstelling tot andere kippen, al op de 20^e dag uit. Meestal zijn aan het eind van de 19^e dag, de eerste eitjes al aangepikt. Maar er zijn ook gevallen bekend, waarbij ze al op de 19^e dag uit kwamen, maar ook zelfs nog op de 22^e dag. Dit, terwijl ze toch allemaal tegelijk in de broedmachine gelegd waren.

Ik verdeel de uitkomst machine in een aantal vakken, waarin ik de eieren per hen in leg. Hier leg ik een rooster van gaas over, zodat de kuikens in hun eigen vak blijven. Op dit rooster zet ik de waterbakjes neer, die nodig zijn om de gewenste LV te bereiken.

Het allerbelangrijkste bij het uitkomstproces is, het gedrag van de fokker. Deze zal zijn of haar nieuwsgierigheid moeten bedwingen, door niet steeds de broedmachine te openen om te zien of er alweer een kuikentje uit het ei is.

Dit gaat ten koste van de temperatuur en de LV in de machine. De kuikens zullen als gevolg daarvan vaak door opdroging niet uit het ei kunnen komen.

Na vast gesteld te hebben, dat er niet meer kuikens uit zullen komen, zet ik ze over in een vooraf ingerichte kunstmoeder. Maar eerst krijgen ze, al naar gelang van welk hennetje ze zijn, een verschillend kleurtje onder de keel.

Zo kan ik ze uit elkaar houden. Die kunstmoeder wordt verwarmd d.m.v. een donkerstraler. Dit is een soortement gloeilamp die van keramiek is en dus geen licht geeft, alleen warmte. Check, dat de temperatuur op de bodem onder de lamp in het begin, 35 tot 36 graden C. is

De eerste 2 dagen hoeven de kuikens, wat zijn ze toch klein, geen voeding toegediend krijgen. Dit krijgen ze mee vanuit het ei. Een beetje water is na dag 1 wel aan te bevelen.

De eerste paar dagen doe ik het drinkwater bv in een dekseltje van een pindakaas pot.

Hier doe ik dan een aantal knikkers bij in.

Dit heeft 2 doelen:

Ze kunnen niet verdrinken, doordat ze heel klein zijn kan dat gebeuren, maar ook, doordat die knikkers glimmen, gaan ze daar automatisch op pikken en zo leren ze zelf te drinken.

Er moet **alleen maar**, van tevoren, gekookt water worden verstrekt. Ik ga hier mee door, totdat ze 8 week oud zijn. Hier voeg ik per liter, een theelepel natuurazijn toe. Dit is om coccidiose in een vroeg stadium tegen te gaan.

Aan het voer, zorg dat dit in begin niet te grof is, voeg ik wat gedroogd basilicum toe. Dit is ervoor om de z.g. "poepkontjes" tegen te gaan. Mijn kuikens hebben daar hoegenaamd nooit last van.

Sommige fokkers zitten hier soms heel erg mee, maar dat komt soms ook, omdat men meestal direct een bakje met voer in de bak zet. Hun darmpjes zijn hier nog niet op in gericht.

Zijn ze een week oud, dan krijgen ze een kleurringetje om, welke correspondeert met de kleur die ze onder hun keel hebben gekregen.

Ik hoop dat ik duidelijk heb kunnen maken hoe **ik** dus te werk ga.

Andere fokkers zullen ongetwijfeld andere methoden hanteren, die ook goede resultaten behalen.

Ik kijk er naar uit om daar ook iets over te vernemen.

Zijn er nog vragen, mag je mij die altijd stellen.

Aaltinus Timmer (aaltinus.timmer@ziggo.nl)

Nieuw serotype betrokken bij Coryza-uitbraken

Coryza of Acute Snot.

Coryza, of acute snot, is een aandoening bij kippen. De problemen komen dan ook vooral voor in de herfst en winter, bij productieve leghennen en vermeerderingsdieren. Ook kunnen kalkoenen, fazanten en patrijzen soms ziek worden. Vooral op meer-leeftijd bedrijven is coryza een probleem, oudere dieren zijn er dan ook een stuk gevoeliger voor. Een typisch beeld van de ziekte is een ontsteking van de voorste luchtwegen; vooral de neusholte en de neusbijholten.

Symptomen coryza

Drie dagen na de besmetting zijn er afwijkingen zichtbaar bij een kip, na tien dagen in de gehele koppel. Verspreiding vindt plaats via direct contact, drinkwater, neusslijm of waterdruppels in de lucht.

Buiten een kip overleeft de bacterie slechts twee dagen.

Bekende symptomen van de ziekte zijn een dikke kop, overvulde neusbijholte, gezwollen oogleden, rochelend geluid en ademhalingsproblemen.

Een besmet koppel blijft haar hele leven drager. Voorkomen is dus belangrijker dan genezen.

Infectieuze Coryza (acute snot) is veroorzaakt door de zeer besmettelijke bacterie *Avibacterium paragallinarum* (AvP). Deze bacterie wordt sinds 2009 steeds meer waargenomen in de Nederlandse pluimveehouderij. Vaccinatie is een belangrijke tool voor het beperken van uitbraken en het verkleinen van de economische schade van deze ziekte.

De effectiviteit van een vaccin hangt af van het serotype van de AvP-bacterie. Sinds 2016 circuleert er een nieuw dominant serotype in Nederland. Bieden de beschikbare vaccins wel bescherming tegen dit nieuwe serotype? In opdracht van de pluimveesector zoekt GD het uit.

Coryza uitbraak

Als er een mismatch is tussen het nieuwe circulerende serotype en die in de gebruikte vaccins kan er alsnog een uitbraak van Coryza optreden.

Van de AvP-bacterie kunnen negen verschillende serotypen voorkomen.

Serotypering is een manier om stammen van een ziekteverwekker onder te verdelen in subtypes.

Het nieuwe Nederlandse aangetroffen betreft serotype C4 (groep C).
In het onderzoek is de effectiviteit van een in Nederland geregistreerd commercieel vaccin en een (homoloog) olie-emulsie autovaccin onderzocht.
Commercieel vaccin én autovaccin bieden effectieve bescherming
De resultaten van het onderzoek laten zien dat beide vaccins bijdragen aan een significante vermindering van de ziekteverschijnselen, de uitscheiding van de bacterie en de weefselschade in de voorste luchtwegen.
Er kan geconcludeerd worden dat het in Nederland geregistreerde commerciële vaccin effectief is tegen het nieuwe AvP-serotype. Mocht er sprake zijn van onvoldoende beschikbaarheid van het commerciële vaccin dan is een homoloog olie-emulsie autovaccin een goed alternatief.

Bron: AVINED

Crunch voor pluimvee

Na het succes binnen de varkenshouderij, waarbij inmiddels meer dan 150.000 ton Crunch is verkocht in de Nederlandse markt, zet Agrifirm een nieuwe stap: met trots introduceert Agrifirm Crunch voor pluimvee.

Deze innovatieve productiewijze combineert de voordelen van meel en korrel, voorkomt selectiegedrag en levert een extra voerwinst van € 0,29 per hen per ronde. Crunch is geschikt voor alle leg-, vermeerderings- en opfokbedrijven en draagt direct bij aan het rendement van de pluimveehouder.

Breed toepasbare oplossing

Dankzij het unieke productieproces is Crunch zeer homogeen qua structuur, waardoor het voer niet ontmengt en dieren het niet uit kunnen selecteren. Daarnaast bevat elk deeltje – zowel fijn als grof – alle benodigde nutriënten. Dit garandeert een gebalanceerde opname van alle nutriënten voor alle dieren, wat bijdraagt aan een beter presterend, uniform koppel.

Crunch is inzetbaar bij legpluimvee, vermeerderingsbedrijven, opfokbedrijven en in de hobby houderijen. Daarmee biedt Crunch een breed toepasbare oplossing voor de gehele sector.

Uit proeven blijkt een duidelijke prestatieverbetering bij alle pluimveecategorieën, waarmee Crunch een waardevolle bijdrage levert aan rendement en diergezondheid.

Voordelen van Crunch

Selectievrij voer voor een homogeen en uitgebalanceerd rantsoen.

Rustiger gedrag en geleidelijke voeropname, zonder impact op de water/voer verhouding

Hoger legpercentage en betere schaalkwaliteit
Meer eimassa per hen en lagere voederconversie
Meer eieren van de eerste soort
Extra voerwinst per hen per ronde: +0,29 euro

Onderzoeksresultaten (onderzoeksboerderij Laverdonk)

Voerconversie -0,04
Legpercentage +0,4%
Eimassa +0,5 g/h/d
Water/voer verhouding gelijk gebleven

Voerhygiëne en duurzaamheid

Crunch is volledig verhit voor extra borging tegen salmonella en enterobacteriën, bovenop de bestaande strikte protocollen voor grondstoffen. Daarnaast maakt de samenstelling het mogelijk om – indien gewenst – meer reststromen te verwerken en zorgt het in combinatie met de prestatieverbeteringen voor een lagere CO₂-uitstoot per ei.

Met Crunch zet Agrifirm een nieuwe standaard in pluimveevoer: beter presterende, uniforme koppels en een duurzamere productie.

Bron: Agrifirm

Vogelgriep symptomen.

(Uit Aviornis Nieuwsbrief Regio Groningen/Drenthe)

Ook onze serama's kunnen vogelgriep krijgen. Daarom is het nuttig, om je dieren geregeld te controleren op onderstaande symptomen.

Symptomen bij hoenderachtigen:

- Dof, borstelig verenkleed.
- Snel voortschrijdende apathie, geen levenslust.
- Weigering van voedsel en water.
- Kortademigheid. Afscheiding uit ogen en snavel.
- Waterige-slijmerige groenachtige diarree.
- Aandoeningen van het centrale zenuwstelsel (abnormale hoofdhouding, evenwichtsstoornissen).
- Waterretentie (oedeem) in de kop, verdikte kop.
- Bloeduitstortingen of onderhuidse bloedingen met blauwrode verkleuring aan de kop, de kam, oor- en keellellen en poten.
- Plotselinge stopzetting van de legprestatie of dunne, misvormde eieren.
- Produceren weinig of geen geluid meer.

Windeieren en EDS bij kippen *(Aaltinus Timmer)*

Ik had afgelopen jaar er een paar hennen bij die windeieren (ei zonder schaal) produceerden.

Erg vervelend, omdat deze voor de verdere fok onbruikbaar zijn.

Nu is de algemene tendens, dat het wel zal komen door kalkgebrek.

Geef ze maar yoghurt, karnemelk of extra calcium, wordt vaak gezegd.

Dit zou zo kunnen zijn als het een incidenteel voorkomend verschijnsel is, maar als het bijna structureel wordt, is er anders wat aan de hand.

Gezien de samenstelling van de meeste kwaliteit voeders tegenwoordig zou kalkgebrek sowieso niet aan de orde kunnen zijn.

Na bovenstaande al geprobeerd te hebben, trad er echter geen verbetering op.

Er moest wat anders de oorzaak zijn.

Ik kwam toevallig hierover in gesprek met een voeder fabrikant en ook de windeieren kwamen ter sprake. Deze wist mij te vertellen dat het geen kalkgebrek was, maar het "Egg Drop Syndrome", oftewel EDS. Ik had er nog nooit van gehoord.

Uiteraard verder gezocht op internet en toen werd mij veel duidelijk.

De hennen die bij mij zo nu en dan een windei produceerden waren dochters van een hen die het jaar ervoor ook na een tijdje begon met het leggen van windeieren.

Het is begonnen met het ziek worden van de hennen. Ze waren ongeveer 2 maanden aan de leg en er was niets aan de hand, een normale ei productie.

Ze kwamen echter vreselijk aan de diarree met gifgroene waterige ontlasting en gingen conditioneel hard achteruit.

De oorzaak hiervan blijkt het adenovirus te zijn, wat ook veel voorkomt bij eenden en ganzen.

Dit virus openbaart zich zodra de hen de piek in het legproces heeft bereikt.

Dit virus tast ook het legorgaan aan en zo gebeurt het, dat een ei dat ontwikkeld wordt, te snel door het systeem gaat en geen kalk toegediend krijgt.

Na het toedienen van een kuur met parastop, kwamen ze er weer bovenop en na verloop van tijd kwam ook de leg weer op gang. Eerst nog een paar normale eieren, maar al gauw ging dat over op windeieren.

Ook kwam ik erachter dat de hennen zich onderling amper konden besmetten, (horizontale besmetting), maar dat de ziekte via het ei (verticale besmetting) kan worden doorgegeven aan het kuiken wat uit dat ei komt. Echter, niet alle nakomelingen zullen besmet zijn.

De hennen waar het om ging, oogden gezond, maar legden heel onregelmatig en slechts zo nu en dan een normaal ei, maar bijna altijd een windei.

De windeieren werden 's nachts als ze op stok zaten gewoon op de mestplank uit gepoept en dat geeft dan weer een enorme troep.

Nog een nadeel daarbij is dat wanneer ze dit oppikken, dat het ei pikkers kunnen worden.

Ze werden wel normaal broeds, zoals serama's dat tot vervelens toe vaak kunnen zijn.

Verder in het seizoen was er 1 hen, die alleen nog maar een velletje produceerde. Zulke hennen kunnen nog heel goed voor de leuk worden gehouden en om "in de tuin "te laten lopen.

De dieren waar ik verder mee wilde fokken, heb ik maar uit voorzorg gescheiden van de andere.

Het is mogelijk om de kuikens te vaccineren . Dit zou dan moeten gebeuren in de 14^e, 15^e en 16^e levensweek.

Het vaccin wat hiervoor gebruikt wordt is **Gallimune® 407**

Een 4-in-1 geïnactiveerd vaccin tegen Newcastle (ND), Infectieuze Bronchitis (IB) , en Aviaire Rhinotracheitis (ART) en Egg Drop Syndrome (EDS)

De symptomen komen ook wel een beetje overeen met acute Marek in het beginstadium. (waterige , gifgroene ontlasting)
Tot zover mijn ervaring met dit voor mij nieuw vervelend fenomeen.

Hieronder volgt een meer wetenschappelijke benadering

EDS bij kippen (samengevat) *bron: Boehringer Ingelheim*

Egg Drop Syndrome, een virusziekte (adenovirus) die leidt tot een drastische daling van de eiproductie en afwijkende eieren veroorzaakt, zoals windeieren (zonder schaal) en eieren met zwakke, dunne schalen, vaak zonder dat de kippen zelf ziek worden; de infectie verspreidt zich via eieren (verticaal) of contact (horizontaal) en preventie gebeurt via vaccinatie en strikte bioveiligheid. Oorzaken

- **Adenovirus:** Het virus behorende tot de Atadenovirussen is de directe veroorzaker.
- **Reservoir:** Wilde eenden en ganzen zijn natuurlijke gastheren voor het virus.
- **Overdracht:**
 - **Verticaal:** Van moederkip op kuiken via het ei, hoewel de kuikens niet direct ziek worden, maar het later kunnen krijgen.
 - **Horizontaal:** Via besmette eiertrays, contact tussen koppels, of mest van wilde vogels.

Symptomen

- **Eiproductiedaling:** Een significante daling in de legproductie.
- **Eischalen:** Afwijkingen zoals:
 - Windeieren (zachte, schaalloze eieren).
 - Eieren met zwakke, dunne schalen.
 - Kleurverlies bij bruine eieren.
- **Kippen blijven gezond:** Meestal vertonen de kippen zelf geen klinische ziekteverschijnselen; het is vooral een economisch probleem.

Preventie & Behandeling

- **Vaccinatie:** Het belangrijkste middel is vaccinatie, vaak met een geïnactiveerd vaccin.
- **Bioveiligheid:** Strikte hygiëne, zoals het wassen en desinfecteren van eiertrays, is cruciaal om verspreiding te voorkomen.
- **Rui-inductie:** Een geforceerde ruifase kan de productie herstellen na een infectie.
- **Geen medicatie:** Er is geen directe behandeling voor het virus, dus voorkomen is essentieel.
-
- **Diagnose**
 - Aantonen van het virus in de schaalklier met PCR-testen (Polymerase Chain Reaction).
 - Serologisch onderzoek (bloedonderzoek) naar antilichamen.

HET BESTUUR WENST IEDEREEN FIJNE FEESTDAGEN EN EEN GEZOND 2026

Correspondentie voor de volgende Nieuwsbrief, graag inleveren voor :

1 maart 2026

Inlevering graag via de mail (aaltinus.timmer@ziggo.nl) met als bijlage Uw verslag en/of foto.

